

AJÁNLÁSOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2008. október 3.)

a munkaerőpiacról kiszorultak aktív befogadásának elősegítéséről

(az értesítés a C(2008) 5737. számú dokumentummal történt)

(2008/867/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 211. cikkére,

mivel:

- (1) Az emberi méltóság tiszteletben tartása egyike volt az Európai Unió megalapításakor megfogalmazott alap gondolatoknak, amely céljául tűzte ki a teljes foglalkoztatottság és a társadalmi előrehaladás elősegítését, a társadalmi kirekesztettség és megkülönböztetés elleni küzdelmet, valamint a társadalmi igazságosság és a szociális védelem előmozdítását. A Szerződés 137. cikke (1) bekezdésének h) pontjával összhangban a Közösség támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit a munkaerőpiacról kirekesztett személyek beilleszkedésének lehetővé tétele terén. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 34. cikke elismeri és tiszteletben tartja a tisztességes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra való jogot mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges pénzeszközökkel.
- (2) A szociális védelmi rendszereken belüli megfelelő forrásokra és szociális segítségnyújtásra vonatkozó egységes kritériumokról szóló, 1992. június 24-i 92/441/EGK tanácsi ajánlás⁽¹⁾ továbbra is kiindulópontnak tekintendő a szegénység és a társadalmi kirekesztés leküzdéséhez kapcsolódó közösségi politika tekintetében, jelentőségéből mit sem vettett, ugyanakkor sokat kell még tenni teljes körű végrehajtása érdekében.
- (3) 1992 óta új politikai eszközök kerültek bevezetésre. Ezen eszközök közé tartozik a szociális védelemre és a társadalmi befogadásra irányuló nyílt koordinációs módszer, melynek céljai közt szerepel a mindenkire kiterjedő aktív társadalmi befogadás megvalósítása a munkaerőpiacon való részvétel és a perifériára szorult személyek és

csoportok szegénysége és kirekesztettsége elleni küzdelem elősegítésével⁽²⁾. Egy további eszközt jelent az európai foglalkoztatási stratégia, mely többek között a következőkre irányul: a társadalmi befogadás erősítése, a szegénység elleni küzdelem, a munkaerő-piaci kirekesztettség megakadályozása, valamint a hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatási integrációja⁽³⁾.

- (4) A tartós szegénység és munkanélküliség, valamint a többszörösen hátrányos helyzetű személyek arányának növekedése megoldásként átfogó és integrált politikát követel⁽⁴⁾. A szociális védelmi rendszerek korszerűsítése érdekében egy integrált és aktív befogadási stratégia keretében a megfelelő jövedelemtámogatást a munkaerőpiacokkal való kapcsolat és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés kontextusában kell megvalósítani⁽⁵⁾. Ez a stratégia teljes mértékben kiegészítője a rugalmas biztonságon alapuló megközelítésnek (flexicurity-elv), miközben azokra irányul, akik kiszorultak a munkaerőpiacról. A munkavállalói aktivitás és mobilitás elősegítésével hozzájárul a lisszaboni stratégia megvalósításához, másrészt az EU fenntartható fejlődési stratégiája szociális dimenziójának építőelemeként is szolgál⁽⁶⁾.

⁽²⁾ A Bizottság COM(2005) 706. közleménye – Közös munka, jobb munka: Új keretprogram az Európai Unió szociális védelmi és integrációs politikájának nyílt koordinációjához.

⁽³⁾ A Tanács határozata (2008. július 7.) a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról; a 10614/2/082008 tanácsi dokumentum (A Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽⁴⁾ A Bizottság COM(2007) 620 közleménye – A szociális védelem korszerűsítése a nagyobb társadalmi igazságosság és gazdasági kohézió érdekében: a munkaerő-piacról leginkább kiszorultak aktív integrációjának elősegítése, valamint a Bizottság COM(2005) 33 közleménye a Szociálpolitikai Menetrendről.

⁽⁵⁾ A Bizottság COM(2006) 44 közleménye a munkaerőpiactól legtávolabb élő munkavállalók aktív integrációját támogató közösségi fellépésről folytatott konzultációról.

⁽⁶⁾ A Bizottság COM(2007) 620 közleménye, a 2007. december 14-i Európai Tanács elnökségi következtetései, és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság 2008. július 3-i, az aktív befogadásról szóló feljegyzése. Különös tekintettel: A Tanács 2007. december 5-i következtetései (16139/07 dokumentum); a Régiók Bizottságának 2008. június 18-i, az aktív befogadásról szóló véleménye (Doc. CdR 344/2007); az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. október 27-i, a minimális szociális normákról szóló véleménye (Doc. CESE 892/2007).

⁽¹⁾ HL L 245., 1992.8.26., 46. o.

- (5) Az ajánlás végrehajtásának lépéseit a nemzeti prioritások és a rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében kell végrehajtani.
- (6) Ez az ajánlás és a benne foglalt közös elvek végrehajtása nem sérti a közösségi jog alkalmazását, beleértve többek között az állami támogatásokra vonatkozó szabályozást, az általános csoportmentességi rendeletet ⁽¹⁾, valamint a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó közösségi szabályozást.
- (7) A szubszidiaritás elvének megfelelően a tagállamok határozzák meg a jövedelemtámogatás szintjét és a megfelelő intézkedéscsomagokat, figyelembe véve a helyi, regionális és nemzeti szintű eltéréseket és szükségleteket,

A BIZOTTSÁG A KÖVETKEZŐKET AJÁNLIJA A TAGÁLLAMOKNAK:

1. A munkaerőpiacról kiszorultak aktív befogadása olyan átfogó stratégia kialakításával és végrehajtásával, amely integrálja a megfelelő jövedelemtámogatást, a befogadó munkaerőpiacokat és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Az aktív befogadásra irányuló politika feladata, hogy megkönnyítse a munkaképes személyek fenntartható és minőségi foglalkoztatáshoz való hozzáférését, a nem munkaképesek számára pedig méltó életkörülményeket biztosítson, és támogassa társadalmi szerepvállalásukat.
2. Az integrált és aktív befogadási stratégia hatékonyságának biztosítása a következő eszközök által:
 - a) Átfogó szakpolitikai keret, mely meghatározza az aktív befogadási stratégia három elemének ideális ötvözetét, figyelembe véve e stratégiák együttesének a hátrányos helyzetűek társadalmi és gazdasági integrációjára gyakorolt hatását, valamint lehetséges kölcsönhatásait, beleértve a szinergiákat és a lehetséges kompromisszumokat is;
 - b) Integrált végrehajtás az aktív befogadási stratégia három eleme tekintetében, mely által hatékonyan lehetne kezelni a szegénységhez és társadalmi kirekesztettséghez vezető sokrétű okokat, és erősíteni lehetne az aktív befogadási politikát elősegítő állami hivatalok és szolgálatok közötti koordinációt;
 - c) Politikai koordináció a helyi, regionális, nemzeti és uniós hatóságok között az egyedi szerepeknek, hatásköröknek és prioritásoknak megfelelően;
 - d) Aktív közreműködés a stratégiák fejlesztése, végrehajtása és értékelése terén valamennyi releváns szereplő részvételével, beleértve a szegénység és a szociális kirekesztés által

érintett személyeket, a szociális partnereket, nem kormányzati szervezeteket és szolgáltatókat.

3. Biztosítása annak, hogy az aktív befogadási politika:

- a) támogatja az alapvető jogok érvényesítését;
- b) hozzájárul a nemek közötti egyenlőség és az általános esélyegyenlőség előmozdításához;
- c) fokozottan figyelembe veszi a halmozottan hátrányos helyzetűek összetett nehézségeit és a különböző, védelmet igénylő csoportok különleges helyzetét és szükségleteit;
- d) figyelembe veszi a helyi és regionális helyzetet és javítja a területi kohéziót;
- e) összhangban van a szociál- és foglalkoztatáspolitikák életciklus alapú megközelítésével a generációk közötti szolidaritás támogatása és a szegénység generációk közötti továbbadásának megállítása érdekében.

4. Integrált és aktív befogadási stratégiák megteremtése a stratégia valamennyi elemében, az alábbi közös elvekkel és iránymutatásokkal összhangban, a szubszidiaritás elvének, valamint a különböző helyzetek, szükségletek és prioritások tiszteletben tartása mellett, a közösségi jog – többek között az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás, valamint a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó közösségi szabályozás – alkalmazásának sérelme nélkül.

a) *Megfelelő jövedelemtámogatás*

A társadalmi kirekesztettség megszüntetésének átfogó és konzisztens részeként az egyének azon alapvető jogának elismerése, miszerint az emberi méltósággal összeegyeztethető életvitelhez elégséges erőforrást és szociális segítségnyújtást kell biztosítani számukra;

i. A szociális védelmi rendszerek szükség szerinti felülvizsgálata a 92/441/EGK ajánlás B. részében felsorolt közös elvek fényében. Az aktív befogadási stratégia keretében az elégséges erőforráshoz való jog tekintetében az alábbiaknak kell teljesülniük:

— azon személyek esetében, akik állapota ezt lehetővé teszi, aktív munkavállalási vagy szakképzési hajlandóságok kell kötni, illetve más személyek esetében gazdasági és szociális integrációs intézkedésekhez,

— nemzeti szinten az érintettek gazdasági és szociális integrációjához szükségesnek ítélt politikákhoz kell társulnia.

⁽¹⁾ A Bizottság 800/2008/EK rendelete (2008. augusztus 6.) a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőknek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 2008.8.9., 3. o.)

ii. Ezen jog végrehajtásának biztosítása a 92/441/EGK ajánlás C. pontjának (1), (2) és (3) bekezdésében meghatározott *gyakorlati iránymutatásokkal* összhangban. Az emberi méltósággal összeegyeztethető életvitelhez szükséges erőforrásokat a megfelelő nemzeti mutatók alapján kell meghatározni, figyelembe véve különösen az adott tagállam háztartásaira (azok típusa és mérete szerint) megállapított életszínvonalat és árszintet. Az aktív befogadási politika keretében biztosítani kell a munkaképes személyek számára a munkakeresés ösztönzőit, a támogatásokat pedig az egyedi szükségletekhez mérten kell kiigazítani, illetve kiegészíteni.

b) Befogadó munkaerőpiacok

A munkaképes személyekre vonatkozó intézkedések elfogadása annak biztosítására, hogy – akár első, akár sokadik alkalommal lépnek a munkaerőpiacra – munkaképességüknek megfelelő foglalkoztatási viszonyba kerüljenek és abban is maradjanak.

i. Az aktív befogadási stratégiákkal összefüggésben az alábbi *közös alapelvek* támogatása:

- A munkaerőpiacról kiszorultak szükségleteinek figyelembevétele hatékony társadalmi és munkaerő-piaci visszaileszkedésük megkönnyítése, valamint foglalkoztathatóságuk előmozdítása érdekében.
- A befogadó munkaerőpiacok megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozatala annak érdekében, hogy a munkavállalás lehetősége mindenki számára nyitva álljon.
- A minőségi munkahelyek támogatása, többek között a fizetés és a juttatás, a munkakörülmények, az egészségügyi és biztonsági feltételek, az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés, karrierlehetőségek, különös tekintettel a kereseti szegénység megszüntetése érdekében.
- A munkaerő-piaci szegmentáció megszüntetése a foglalkoztatásban maradás és a munkahelyi előmenetel támogatása által.

ii. E fent említett elvek végrehajtására vonatkozó *gyakorlati iránymutatások*:

- A humán erőforrásba történő beruházás kibővítése és javítása részvetelre ösztönző oktatási és képzési politika segítségével, többek között hatékony, az egész életen át tartó tanuláshoz segítő stratégiák alkalmazásával; az oktatási és képzési rendszerek hozzáigazítása az új szakmai követelményekhez és a digitális jártasság igényéhez.
- Aktív és preventív munkaerő-piaci intézkedések, beleértve a személyre szabott, egyéni, az igényeknek megfelelő szolgáltatások és támogatást, mely magában foglalja az igények időben történő

felmérését, a munkakereséshez nyújtott támogatást, tanácsadást és az aktív munkakeresésre való ösztönzést.

- Az adó- és szociális ellátási rendszerek ösztönző és visszatartó tényezőinek folyamatos felülvizsgálata, ideértve az ellátások adminisztrációját és feltételrendszerét, illetve a magas tényleges adóértékek jelentős csökkentését – elsősorban az alacsony jövedelműek számára –, a szociális védelem megfelelő szintű biztosítása mellett.
- A szociális gazdaság és a védett foglalkoztatás támogatása mint a hátrányos helyzetűek munkába állásának jelentős forrása, a pénzügyi integráció és a mikrokölcsönök támogatása, a munkaerő-felvétel elősegítése a munkavállalók számára nyújtott pénzügyi ösztönzők által, új szolgáltatóipari munkahelyforrások megteremtése, különösen helyi szinten, valamint a munkaerő-piaci befogadás fontosságának egyre erőteljesebb tudatosítása.
- A munkaerőpiachoz való alkalmazkodás előmozdítása, munkavállalói támogatás biztosítása, támogató környezet megteremtése, melyben hangsúlyt kap az egészség és a jólét biztosítása, a megkülönböztetés tilalma és a munkajognak a társadalmi dialógussal egybekötött alkalmazása.

c) A minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Valamennyi olyan intézkedés meghozatala, mely a vonatkozó nemzeti rendelkezésekkel összhangban megfelelő szociális támogatást biztosít az érintettek számára a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés által. Külön hangsúlyt kell fektetni az alábbi intézkedésekre:

Olyan szolgáltatások biztosítása, melyek alapvetőek az aktív társadalmi és gazdasági integrációra irányuló politikában, többek között szociális segítségnyújtási szolgáltatások, foglalkoztatási és képzési szolgáltatások, lakhatási támogatás és szociális lakásprogramok, gyermekgondozási, a tartós gondozást támogató szolgáltatások, valamint egészségügyi szolgáltatások terén az alábbi, a helyi, regionális és nemzeti hatóságok szerepének, a hatályos közösségi szabályozásnak és a tagállamok eltérő helyzetének, szükségleteinek és prioritásainak figyelembevételével kialakított *közös alapelvekkel* összhangban:

- Területi rendelkezésre állás, tényleges fizikai hozzáférhetőség, megfizethetőség.
- Szolidaritás, esélyegyenlőség a szolgáltatások felhasználói és a munkavállalók számára, a különböző felhasználókra való tekintettel.
- A humán erőforrásba történő beruházás, munkafeltételek, megfelelő fizikai infrastruktúra.
- Integrált módon kialakított és megvalósított, átfogó és összehangolt szolgáltatások.

- A felhasználók bevonása és egyénre szabott megközelítések a személyek összetett egyedi igényeinek kielégítése érdekében.
- Nyomon követés és teljesítményértékelés, valamint a bevált gyakorlatok megosztása.

5. A megfelelő források és ellátások biztosítása szociális védelmi intézkedések keretében; az aktív befogadás támogatása érdekében a strukturális alapok forrásainak és az alapokra vonatkozó rendelkezéseknek a felhasználása, különös tekintettel az Európai Szociális Alapra.

Részletes rendelkezések meghatározása, azok költségfinanszírozása, a velük kapcsolatos adminisztráció megszervezése, valamint a rendelkezések végrehajtása a nemzeti jogszabályoknak és/vagy gyakorlatnak megfelelően.

A gazdasági és költségvetési korlátok, a nemzeti hatóságok által kijelölt prioritások és a közpénzügyi helyzet figyelembevétele a munkavállalás ösztönzői, a szegénység leküzdése és a fenntartható költségvetési ráfordítás közti egyensúly kialakítása érdekében.

Azon szükséges intézkedések meghozatala, melyek által biztosítható, hogy mindenki, még a leginkább hátrányos helyzetben lévők is megfelelő tájékoztatást kapjanak az őket megillető jogokról és támogatásokról, adott esetben információs technológiák segítségével.

A közigazgatási eljárások lehető legnagyobb mértékű leegyszerűsítése, valamint forrás- és helyzet-felülvizsgálati rendelkezések meghozatala.

Lehetőség szerint, valamint a nemzeti rendelkezésekkel összhangban az érintett számára könnyen elérhető illetékes közigazgatási hatóság – illetve szükség esetén egy független harmadik fél, például bíróság – előtti fellebbezések eljárásmentének megszervezése.

6. Alkalmasabb mutatók és tájékoztatási rendszer kifejlesztése, hogy a rendelkezésre álló adatok egyre inkább naprakészek és összehasonlíthatóak legyenek az aktív befogadási stratégia mindhárom pillérében.

A szociális védelemmel foglalkozó bizottsággal és a foglalkoztatási bizottsággal szoros együttműködésében, valamint a Progress program támogatása mellett megvalósuló nyílt koordinációs módszeren alapuló aktív befogadási stratégia figyelemmel kísérése és értékelése.

A lisszaboni stratégia általános programjával való összhang biztosítása a társadalmi kohézióra irányuló céloknak megfelelően.

Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 3-án.

a Bizottság részéről
Vladimír ŠPIDLA
a Bizottság tagja